

CAZURI TERATOLOGICE LA ANGIOSPERME

de FLORICA JULA și EUGENIA CHIRCĂ

1. **Aplatisarea tulpinii și a inflorescenței** la *Tragopogon orientalis* L. (Fig. 1/A). Exemplar cu tulpina principală lateral comprimată și fistuloasă pe întreaga lungime, lată de 18 mm în apropierea calatidiului. La 23 cm sub calatidiu tulpina aplatisată se ramifică și prezintă 6 ramuri normale lungi de 16-19 cm, care pornesc aproape din același loc ± umbeliform. Receptaculul calatidiului de asemenea lateral comprimat lat de 5 cm; spre deosebire de calatidiile ramurilor normale cu receptaculul lat de 1,5 cm.

Material colectat din apropierea orașului Cluj, deasupra Carierei de la Vama Chinteni (Herb. Inst. Agr. Cluj, F. Julia, 24 V. 1968).

În literatura de specialitate străină și din țară consultată nu este semnalată această teratologie la *Tragopogon orientalis*. La noi se semnalează în cadrul aceleiași familii la *Cirsium lanceolatum* (5).

2. **Aplatisarea tulpinii și inflorescenței** la *Erysimum pannonicum*. Cr. var. *speciosum* Nyár. (Fig. 1/B). Exemplar cu tulpina lungă de 35 cm, lateral comprimată în toată lungimea ei, lată la bază de 1,5 cm și la vîrf de 3,5 cm, pe suprafață adînc brăzdată și cu numeroase cicatrice foliare. Tulpina aplatisată se bifurcă în partea superioară în 2 ramuri lungi de 5,5 cm, respectiv de 6,5 cm și late de 1 cm, respectiv 1,5 cm, de asemenea lateral comprimate terminate cu inflorescențe capituliforme și flori îndesuite. Sub ramuri tulpina alatisată este acoperită de numeroase silicve pedicelate lungi de 2-6 cm. Tot în această regiune apar și ramuri cu inflorescențe ± normale și rozete de frunze, Florile și silicvele sînt normal dezvoltate.

Material colectat din județul Alba în rezervația științifică Intregalde (Herb. Inst. Agr. Cluj, E. Chircă și I. Petredean, 18 VII. 1967).

În literatura de specialitate consultată din țară și străinătate nu se citează cazuri similare la această specie.

3. **Filomanie (phylodie) și eloranje (virescență)** la *Trifolium pratense* L. (Fig. 2.). Plantele prezintă inflorescențe în care florile au carena (luntrița) și laciniile sepalilor transformate în foliole verzi de formă obovată la carenă, obovată sau lanceolată la sepale, cu nervațiunea evidentă.

La carena transformată în foliolă modificarea se prezintă la virful laminei care se îngustează în formă de pețiolul continuat în lamina lățită, verde, obovată. La vîrf foliola este rețezată sau puțin emarginată și mucronată, des alipit păroasă pe dos și pe margini (carena la plantele cu flori normale este glabră). Lungimea foliolei este cuprinsă de obicei între 10-12 mm iar lățimea între 5-6 mm. Celelalte petale ale corolei nu sînt modificate dar apar mai scurte decît laciniile caliciului; unele din aceste lacinii sînt de asemenea transformate în foliole verzi obovate sau lanceolate de dimensiuni variabile. Toate laciniile caliciului sînt

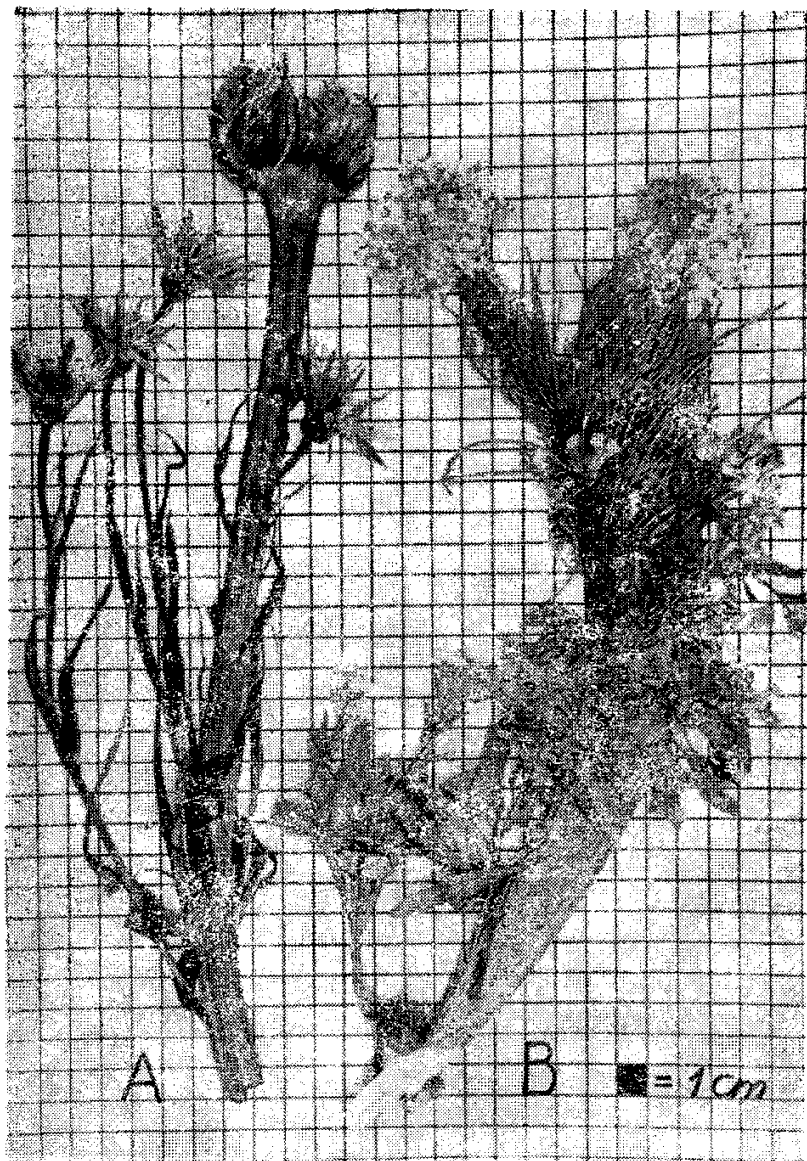

Fig. 1. A. *Tragopogon orientalis* L. — tulpină și receptaculul calitidiului
aplatisate.

B. *Erysimum pannonicum* Cr. var. *speciosum* Nyár. — tulpina și inflorescența
aplatisate.

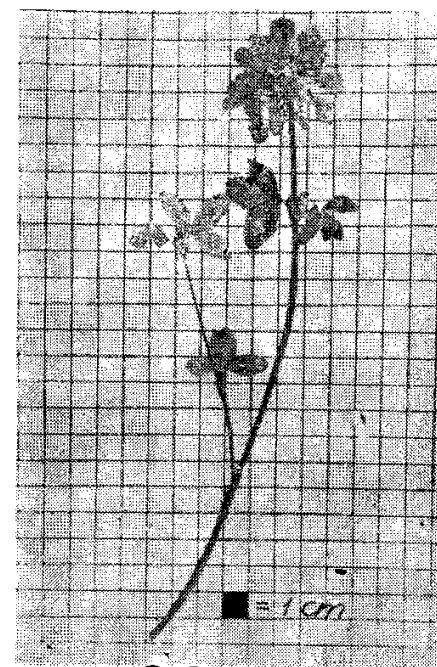

Fig. 2. *Trifolium pratense* L. — filomanie
și cloranție.

transformate în foliole numai la acele flori la care corola este nemodificată, și
sunt mai lungi decât corola. Pață de florile normal dezvoltate la această specie,
exemplarul studiat prezintă flori mai lung pedicelate (5–10 mm) și petalele
sunt întotdeauna libere între ele.

Material colectat din lotul cîmpului de experiență al Institutului Agronomic
Cluj de la Șapca Verde. (Herb. Inst. Agr. Cluj, F. Iulă, 22 VI. 1969).

În literatura de specialitate străină consultată (6) se semnalează fenomenul
de cloranție la florile acestei specii. În literatura consultată din țară (7,9)
se amintesc astfel de cazuri la *Trifolium pratense*, dar fără o descriere deta-
liată, din culturi în unele regiuni ale Transilvaniei și Olteniei. Cazuri simi-
lare au fost descrise la *Trifolium repens* (7), *Trifolium montanum* (9) și *Trifolium*
hybridum (3).

După unele păreri aceste cazuri la trifoiuri sunt provocate de viroze.

4. **Androginie** la *Salix babylonica* L. Exemplar ce se caracterizează prin
prezența în aceeași amenți atât a florilor femele cât și a florilor masculine. Pe ra-
murile provenite de la același individ în unii amenți predomină florile femele,
în alții cele masculine, existînd și cazuri cînd numărul ambelor flori este ± egal.

Material colectat din parcul Institutului Agronomic Cluj. (Herb. Inst. Agr.
Cluj, F. Iulă, 8 V. 1969).

Acest caz este consemnat în literatura de specialitate străină consultată (4,6), la noi nu a fost semnalat (1).

5. **Dublarea spiculețelor pe căleii** la *Agropyron repens* (L.) Beauv. f. *vaillantianum* (Wufl.) Rchb., formă ce a fost semnalată la noi numai din Banat și Maramureș (2). Exemplar cu inflorescență lungă de 19,5 cm cu 17 călcie pe rahis, pe care se găsesc spiculețe lungi de 2 cm, cele mai multe solitare, numai la călcie 3 și 5 de jos cu câte 2 spiculețe. Spiculețele solitare late de 5 mm cu 7-8 flori, cele gemene late de 2-3 mm cu 4-5 flori. La toate spiculețele paleea externă și glumele sînt aristate. Arista paleii externe lungă de 6-8 mm este mai scurtă decît paleea.

Material colectat de la Someșeni sat în apropierea căii ferate dintr-o asociație *Bidentetum tripartiti* Tx., Lohm. et Prsg. (Herb. Inst. Agr. Cluj, F. Jula și E. Chircă, 7 VI. 1969).

Cazuri similare au fost semnalate la această specie, fără indicarea varietății și a formei, în literatura de specialitate străină consultată (6) La noi a fost semnalat ca *Agropyron intermedium* (8).

Catedra de botanică și fiziologia plantelor

BIBLIOGRAFIE

1. BELDIE, AL., 1952, Specia *Salix babylonica* în Flora R.P.R. I, 289-290.
2. BORZA, AL., 1947, *Conspectus Flotae Romaniae regionumque affinium*, Cluj. 20.
3. CHIRCĂ, E., 1966, Notulae botanice, Inst. Agr. Cluj, 77.
4. HEGI, G. 1912, *Illustrierte Flora von Mittel-Europa*. III, 56.
5. NYÁRÁDY, A., 1967, Notulae botanicae, Inst. Agr. Cluj, 87.
6. PENZIG, O., 1921, 1922, *Pflanzen-Teratologie*. Berlin, II, 252, III, 245 și 465.
7. PLOAIE, P. G., 1966, Stud. și cerc. de biol., Buc VI, 959-577.
8. POP, E., 1933, Bul. Grăd. Bot. și al Muz. Bot. Cluj. XIII, 102-104.
9. SĂVULESCU, A. ȘI PLOAIE, P. G., 1961, Com. Acad. R.P.R., XI, 11 1357-1363.

ZUSAMMENFASSUNG

TERATOLOGISCHE FÄLLE BEI ANGYOSPERMEN

În der vorliegenden Arbeit werden folgende Erscheinungen beschrieben: eine bisher in der Literatur nicht angeführte, Abflachung des Stengels und Blüntenstandes bei *Tragopogon orientalis* L. (Abb. 1/A) und bei *Erysimum pannonicum* Cr. var. *speciosum* Nyár. (Abb. 1/B), Phyllomanie und Chlorantie bei *Trifolium pratense* L. (Abb. 2), Verdoppelung der Ährchen auf den Absätzen bei *Agropyron repens* (L.) Beauv. f. *vaillantianum* (Wufl.) Rchb. sowie die Androgynie bei *Agropyron babylonica* L., ein in unserem Land noch nicht angeführter Fall.

MATERIAL COMPARATIV PENTRU RECUNOAȘTEREA BURUIENILOR TINERE DIN SEMĂNĂTURI LĂSTĂRITE DIN ORGANE SUBTERANE

de A. NYÁRÁDY și D. PÁZMÁNY

Ca o completare la studiile făcute asupra morfologiei plantulelor de buruieni din semănături, răsărite din semințe (Lucrări Științifice ale Inst. Agr. Cluj vol. XVIII, (1962), p. 5-54; Acta Agronomica Acad. Sci. Hung. Tom. XVIII, (1969), pp. 1-47) autorii prezintă cheia analitică, după organele vegetative, pentru determinarea buruienilor perene mai răspindite în semănăturile din R.S. România, lăstărite din organe subterane, Caracterele distinctive ale organelor vegetative ale diferitelor specii au fost precizate pe baza studiilor detaliate, comparative morfologice. Cheia cuprinde 72 de specii (3 Pteridophytae, 17 Monocotyledoneae și 52 Dicotyledoneae).

1 a Tulpina și frunze verzi	2
1 b Tulpini brunii sau galbene cu frunze scvamiforme, de culoarea tulpinii	80
2 a Frunze mici, scvamiforme, verticilate, vaginiforme concrescute pînă deasupra mijlocului. Tulpina cu ramuri verticilate (<i>Equisetum</i>)	3
2 b Frunze mari, alterne, opuse sau dispuse în rozetă. Tulpina cu ramuri alterne sau opuse	5
3 a Tulpina cu ramuri patru-muchiaste, pe muchii aspre. Vagina cu dinți verzi, concrescuți cît 2-3	
<i>Equisetum arvense</i> L.	
3 b Tulpina cu ramuri 5-9 muchiate, netede sau foarte puțin aspre. Vagina cu dinți brunii sau negricioși, numai marginea lor alb membranoasă, întodeauna liberi	4
4 a Vagina cu dinți negricioși, lungi de 2-5 mm, persistenti, marginea lor lat alburiu membranoasă. Ramurile netede, 5 muchiate.	
<i>Equisetum palustre</i> L.	
4 b Vagina cu dinți brunii, lungi pînă la 2(3) mm, caduci, marginea lor foarte îngust, dar evident alb membranoasă. Ramurile puțin aspre, 5-9 muchiate.	
<i>Equisteum ramosissimum</i> Desf.	